

RAPPORT 3. KVARTAL 2019

SpareBank 1 Grupper

INNHOOLD

Resultatutvikling	3
Resultatregnskap	10
Utvidet resultatregnskap	12
Balanse	13
Egenkapital	14
Kontantstrømoppstilling	16
Solvens II	17
Noter til regnskapet:	
- Note 1 Regnskapsprinsipper	18
- Note 2 Estimer og skjønnsmessige vurderinger	18
- Note 3 Nærstående parter	18
- Note 4 Segmentinformasjon	19
- Note 5 Pensjonsordning	20
- Note 6 Finansielle derivater	20
- Note 7 Verdsettelseshierarki	22
- Note 8 Verdipapirer til virkelig verdi	25
- Note 9 Fusjonseffekter	25
- Note 10 Nøkkeltall	26

Resultatutvikling per 3. kvartal 2019

- Konsernresultat før skatt per 3. kvartal ble 1.721 (1.245)¹ mill. kroner. Annualisert egenkapitalavkastning ble 21,3 (16,1) % hittil i år. Resultatforbedringen skyldes et vesentlig bedre resultat i SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring) som følge av verdiregulering av selskapets eiendomsportefølje i 2. kvartal.
- SpareBank 1 Forsikring AS hadde et resultat før skatt på 1.121 (473) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes i all hovedsak at det ble foretatt en verdiregulering av eiendommer i 2. kvartal.
- Fremtind Forsikring konsern oppnådde et resultat før skatt på 532 (682)¹ mill. kroner. Konsernet hadde et svakere forsikringsresultat, men et vesentlig bedre finansresultat.
- ODIN Forvaltning konsern oppnådde et resultat før skatt på 72 (92) mill. kroner. Reduserte forvaltningshonorarer medførte lavere inntekter.
- SpareBank 1 Factoring AS hadde et resultat før skatt på 58 (45) mill. kroner. Resultatfremgangen skyldes fortsatt volumvekst.
- Modhi Finance konsern oppnådde et resultat før skatt på 51 (44) mill. kroner.
- Conecto AS fikk et resultat før skatt på 7 (17) mill. kroner.

RESULTAT SPAREBANK 1 GRUPPEN

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2019 med SpareBank 1 Skadeforsikring AS som det overtagende selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har en eierandel på 65 % og DNB ASA 35 % i det nye selskapet, Fremtind Forsikring AS, som er navnet på det fusjonerte selskapet. DNB ASA har en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 % eierandel. Selskapet er et datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. Sammenligningstall for 2018 er ikke omarbeidet iht. regnskapsreglene for oppkjøpsfusjon. Tall fra 2018 inkluderer kun tidligere SpareBank 1 Skadeforsikring konsern, som var det overtagende selskapet.

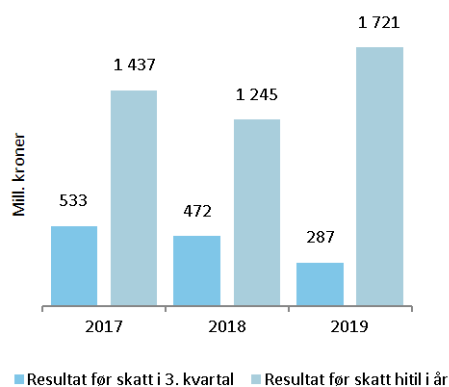
Finanstilsynet gav 2. september 2019 tillatelse til å etablere Fremtind Livsforsikring AS som heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS. Det vil bli gjennomført en fisjon som innebærer at personforsikringsproduktene til SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS samt de bedriftsbetalte personforsikringer

fra SpareBank 1 Forsikring, overføres til Fremtind Livsforsikring AS.

Fisjonen vil bli gjennomført med regnskapsmessige virkning per 1. januar 2020.

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt i 3. kvartal på 287 (472) mill. kroner. Resultatbidraget fra datterselskapene utgjorde 331 (507) mill. kroner.

Utvikling i konsernresultat før skatt:

Konsernet hadde en skattekostnad på 206 (275) mill. kroner per 30. september 2019. Resultat etter skatt for SpareBank 1 Gruppen konsern ble 1.515 (970) mill. kroner. Dette ga en annualisert egenkapitalavkastning på 21,3 (16,1) %.

Samlet forvaltningskapital i konsernet var 91,4 mrd. kroner per 30. september 2019. Dette er en økning på 15,8 mrd. kroner siden utgangen av 2018. Økningen skyldes både vekst i skadeselskapets portefølje som følge av fusjonen med DNB Forsikring AS, og en økning i livselskapets forvaltningskapital siden årsskiftet.

SpareBank 1 Gruppen er et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30. september på konsolidert nivå var 193 % uten bruk av overgangsregler, sammenlignet på 174 % på samme tidspunkt i 2018. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå. Konsernet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene.

Per 30. september var det i SpareBank 1 Gruppen konsern i alt 1.304 (1.064) faste årsverk. Det siste året har det vært en bemanningsøkning i forsikringselskapene på 240 årsverk, i all hovedsak som følge av overføring av årsverk fra DNB Forsikring AS til Fremtind Forsikring AS.

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for tilsvarende periode i fjor. For Fremtind Forsikring konsern er tall for 2018 kun SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Gjennomsnittlig sykefravær de siste 12 måneder per september var 4,1 (3,6) %, hvorav 3,0 (3,1) % var legemeldt sykefravær. Sykefraværet per 3. kvartal var 3,1 (3,6) % og legemeldt sykefravær var 3,9 (2,7) %.

Resultat per forretningsområde:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Resultat fra datterselskapene før skatt					
SpareBank 1 Forsikring AS	228	153	1 121	473	645
Fremtind Forsikring AS *	69	297	532	682	716
ODIN Forvaltning konsern	23	36	72	92	109
LOfavør AS	-0	0	-1	2	1
SpareBank 1 Factoring AS	19	13	58	45	64
Modhi Finance konsern **	4	10	51	44	82
Conecto AS	1	5	7	17	19
SpareBank 1 Spleis AS	-5	-3	-15	-9	-15
Konsernjusteringer	-6	-3	-18	-9	-28
Sum resultat datterselskaper før skatt	331	507	1 807	1 336	1 593
Driftskostnader morselskap	-21	-19	-62	-58	-88
Netto finans morselskap***	-26	-16	1 679	-33	-48
Andel tilknyttede selskap	3	-	10	-	-1
Resultat før avskrivninger merverdier og nedskrivninger	287	472	3 434	1 245	1 456
Reklassifisering av gevinst DNB***/Goodwill nedskrivninger	-	-	-1 713	-	-72
Resultat før skatt	287	472	1 721	1 245	1 384
Skattekostnad	-60	-102	-206	-275	95
Resultat etter skatt	228	370	1 515	970	1 479
Kontrollerende interessers andel	207	369	1 354	969	1 479
Ikke-kontrollerende interessers andel	21	0	161	1	0

* Tall 2018 er tidligere SpareBank 1 Skadeforsikring AS

** Tall 2018 er uten Modhi Collect AS.

*** I konsernregnskapet er morselskapets gevinst i 1. kvartal 2019 i forbindelse med salg av aksjer i Fremtind Forsikring AS til DNB, eliminert som følge av enhetssynet.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	146	168	296	365	224
Administrasjonsresultat	20	15	78	30	-75
Renteresultat	3	-72	881	169	751
Vederlag for rentegaranti	6	5	17	16	21
Samlet resultat før tilleggsavsetninger	174	117	1 272	580	920
Avsetning til tilleggsavsetninger	18	65	-327	-35	-179
Resultat til kunder	-15	-49	-468	-136	-196
Ufordelt resultat til kunder	3	16	-795	-171	-375
Avkastning finansielle eiendeler selskapsporteføljen	60	32	672	100	168
Andre inntekter og kostnader til selskapet	-10	-12	-29	-36	-70
Resultat før skatt	228	153	1 121	473	645
Skattekostnad	-51	-35	-123	-110	43
Resultat etter skatt	176	118	997	363	687

Resultat før skatt per 30. september ble 1.121 mill. kroner, noe som er 648 mill. kroner bedre enn i samme periode i fjor. Det ble foretatt en verdiregulering av eiendomsporteføljen i 2. kvartal. Dette gav et meget godt renteresultat og høy avkastning på eiendelene i selskapsporteføljen.

Administrasjons- og renteresultatet var bedre i forhold til fjoråret, mens risikoresultatet var lavere. Selskapet hadde en skattekostnad på 123 (110) mill. kroner og resultat etter skatt var 997 (363) mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen og DNB ASA har inngått en avtale om å overføre personrisikoprodukter fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS til Fremtind Forsikring AS. Personrisikoproduktene vil bli overført til Fremtind Livsforsikring AS, som er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS. Finanstilsynet ga konsesjon til denne overføringen i 3. kvartal. I følge den opprinnelige avtalen mellom partene skulle ordinært resultat etter skatt fra personrisikoproduktene tilfalle Fremtind Forsikring fra 1. januar 2019, enten direkte eller gjennom datterselskapet. Ettersom det nå er klart at produktene vil bli flyttet 1. januar 2020, kan ikke resultatet for 2019 tilfalle til Fremtind Forsikring AS, men vil bli værende i SpareBank 1 Forsikring AS. Pr. 30. september utgjorde resultatet etter skatt for disse produktene 271 mill. kroner for SpareBank 1 Forsikring AS.

Alle personrisikoproduktene til SpareBank 1 Forsikring AS skal utfisjoneres til Fremtind Livsforsikring AS pr. 1. januar 2020.

Risikoresultat

Netto risikoresultat utgjorde 296 (365) mill. kroner per 3. kvartal 2019. Hovedårsaken til et svakere risikoresultat har vært økte

erstatningsavsetninger til premiefrikak innen gruppelevsforikringer og uførhet.

Administrasjonsresultat

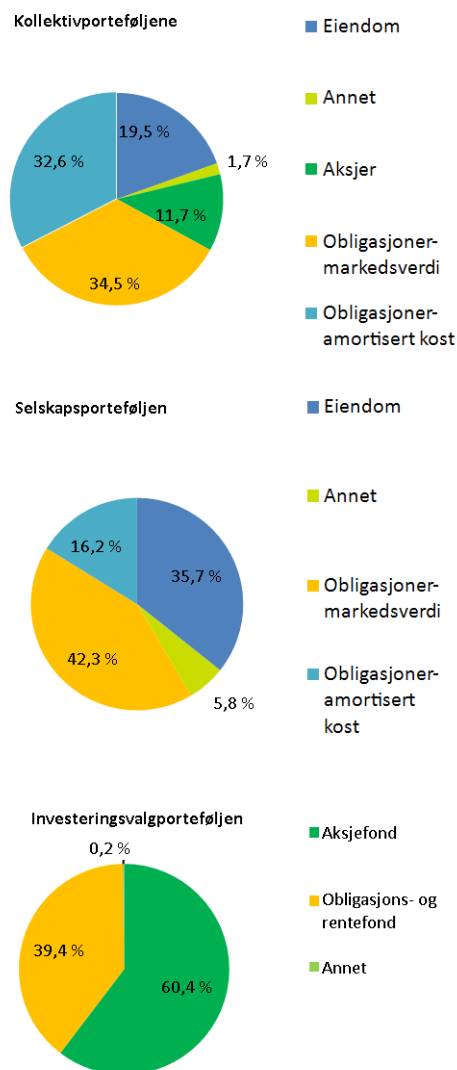
Netto administrasjonsresultat ble 78 (30) mill. kroner per 3. kvartal. Bedret administrasjonsresultat skyldes hovedsakelig økte gebyrinntekter.

Renteresultat

Netto renteresultat (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) hittil i år ble 881 (169) mill. kroner. Økningen skyldes verdiregulering av eiendomsporteføljen i 2. kvartal. Avkastning på aksjer var 15,5 % hittil i år i kollektivporteføljen.

Vederlaget for rentegarantien utgjorde 17 mill. kroner, noe som er på samme nivå som tilsvarende periode i fjor.

Graf: Aktivaallokering per 30. september 2019:

Avkastningen i selskapsporteføljen var 10,5 % per 30. september 2019, mens verdjustert avkastning i de fem kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og ytelsespensjon, fripoliser med høye krav til avkastning, gammel individual bestand og personrisiko var henholdsvis 9,8 %, 9,9 %, 10,2 %, 11,1 % og 1,8 %. Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 6,3 %, 6,4 %, 6,6 %, 9,0 % og 0,2 %.

Kursreguleringsfondet i kollektivporteføljene utgjorde 2.204 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2019, mot 1.545 mill. kroner ved utgangen av 2018.

Netto finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 33.355 mill. kroner per 30. september 2019. Midlene fordelte seg med 60,4 % i aksjefond, 28,8 % i obligasjonsfond, og 10,8 % i pengemarkedsfond.

Best på kundetilfredshet og høy vekst

I følge Aalunds Bedriftspensjonsbarometer har SpareBank 1 Forsikring AS de mest fornøyde kundene uansett bedriftsstørrelse. SpareBank 1 Forsikring AS er også det selskapet som har hatt den høyeste veksten i innskuddsbasert tjenstepensjon fire år på rad. Dette gjør selskapet til den tredje største leverandøren i Norge på disse produktene.

Tabell: Avkastning per 30. september 2019 for ulike investeringsprofiler

	100 % aksjer	Offensiv	Moderat	Forsiktig
BM	14,9%	12,2%	9,6 %	6,8 %
PM	13,6 %	11,1 %	8,7 %	6,2 %

Premieinntekter og erstatninger

Mill. kroner	3. kvartal		Per. 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Individuelle rente-/pensjonsforsikringer	149	123	495	389	528
Individuelle kapitalforsikringer	233	215	678	633	855
Kollektive pensjonsforsikringer	163	137	541	496	631
Ulykkesforsikringer	92	86	270	256	344
Grupplivsforsikringer	166	176	571	585	755
Unit Link - Renteforsikringer	55	42	174	117	217
Unit Link - Kapitalforsikringer	101	91	299	278	369
Innskuddstjenstepensjon	933	839	2 757	2 442	3 316
Sum brutto forfalte premieinntekter	1 892	1 708	5 785	5 197	7 016
Overførte premiereserver fra andre selskaper	304	282	1 148	1 936	2 185
Avgitt gjenforsikringspremie	-51	-52	-146	-153	-204
Premieinntekter for egen regning	2 145	1 938	6 787	6 979	8 997

Brutto premieinntekter, eksklusive tilflyttet kapital, var 5.785 (5.197) mill. kroner per 3. kvartal. Dette tilsvarte en økning på 11,3%. Overførte premiereserver fra andre selskaper utgjorde 1.148 (1.936) ved utgangen av 3. kvartal. For innskuddspensjonsforsikringer og hybridpensjon i bedriftsmarkedet var det en økning på 314 mill. kroner i salgsvolumene i forhold til samme periode i 2018.

Brutto utbetalte erstatninger ble 1.903 mill. kroner, noe som er en økning på 101 mill. kroner i forhold til samme periode i fjor.

Soliditet og kapitalforhold

Selskapets forvaltningskapital var 67,1 mrd. kroner per 30. september 2019. Dette var en økning på 8,5 mrd. kroner siden årsskiftet.

Selskapet er godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30.

september 2019 var 198 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 188 % ved årsskiftet. Den langsiktige målsettingen er en solvensmargin mellom 140-160 %.

Kursreguleringsfondet var 2,2 mrd. kroner ved utgangen av 3. kvartal, noe som er økning på 659 mill. kroner siden årsskiftet.

FREMTIND FORSIKRING

Fremtind Forsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og til medlemmer av LO-forbund.

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning 1. januar 2019 med SpareBank 1 Skadeforsikring AS som det overtagende selskap. Det nye selskapet heter Fremtind Forsikring AS. Sammenligningstall for 2018 er ikke omarbeidet.

I forbindelse med fusjonen er det innregnet immaterielle eiendeler og goodwill i Fremtind Forsikring AS. De identifiserte immaterielle eiendelene er relatert til kunderelasjoner og distribusjonsavtalen med DNB ASA. Per 3. kvartal er disse immaterielle eiendeler avskrevet med 100 mill. kroner. Goodwillen består av økonomiske fordeler som ikke kan innregnes separat, slik som markedsposisjon, inntekts- og kostnadssynergier og arbeidsstyrke.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Opptjente premier f.e.r.	2 197	1 476	6 388	4 312	5 803
Påløpne erstatninger f.e.r.	-1 632	-927	-4 579	-2 826	-3 775
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r	-660	-338	-1 844	-1 007	-1 408
Andre inntekter/kostnader	36	1	84	2	3
Andre tekniske avsetninger	51	4	43	-24	-31
Forsikringsresultat	-8	217	92	456	593
Netto finansinntekter	78	83	446	230	127
Andre kostnader	-2	-4	-7	-4	-4
Resultat før skatt	69	297	532	682	716
Skattekostnad	-9	-57	-70	-125	-221
Resultat etter skatt	60	239	462	557	494

Per 3. kvartal hadde Fremtind Forsikring konsern et forsikringsresultat på 92 (456) mill. kroner.

Finansresultatet per. 3 kvartal 2019 ble 446 mill. kroner. Finansresultatet var 230 mill. kroner i samme periode i fjor.

Resultat før skattekostnad endte på 532 (682) mill. kroner. Det ble inntektsført 192 mill. kroner i avviklingsgevinster per 3. kvartal. 2019. Avviklingsgevinster i samme periode i 2018 utgjorde 278 mill. kroner. Årets avviklingsgevinster gjelder hovedsakelig produktgruppene Motor, Betaling og Yrkesskade.

Skadeutvikling

Per. 3. kvartal var brutto skadeprosent 70,4 % mot 64,1 % i tilsvarende periode i 2018. Økningen i skadeprosent skyldes hovedsakelig lavere avviklingsgevinster, høyere naturskader og høyere skadeprosent i tilført portefølje fra DNB Forsikring.

Konsernets brutto erstatningskostnader, som er summen av årets erstatninger og avviklingsgevinster, var per 3. kvartal på 4.528 (2.783) mill. kroner.

Årets erstatningskostnader for Privatmarkedet var 4.010 mill. kroner, mens for Bedriftsmarkedet var årets erstatningskostnader per 3. kvartal på 460 mill. kroner. I tillegg utgjorde naturskader 58 mill. kroner.

Driftskostnader

Brutto kostnadsprosent var 27,6 (23,2) % hittil i år.

Økning i egne driftskostnader skyldes hovedsakelig kostnader i forbindelse med etableringen av Fremtind Forsikring AS.

Økte provisjonskostnader skyldes økte salgs- og bestandsprovisjoner på tilført portefølje fra DNB Forsikring AS.

Premieutvikling

Brutto premieinntekter var 6.435 mill. kroner per 3. kvartal, en økning på 2,3 mrd. kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Inntektsøkningen skyldes i hovedsak en økning i antall forsikrede objekter som hus, bil og reise. Premieinntekt for egen regning ble 6.388 mill. kroner per 3. kvartal noe som er en økning på 2,1 mrd. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Avgitt premie til reasurandørene var 94 (74) mill. kroner.

Konsernet har hatt en økning i premiebestanden på 558 mill. kroner hittil i år, hvorav 475 mill. kroner i privatmarkedet og 83 mill. kroner i bedriftsmarkedet. Ved utgangen av 3. kvartal hadde Fremtind Forsikring konsern en total bestandspremie på 8.700 mill. kroner.

Kapitalforvaltning og soliditet

Fremtind Forsikring konsern hadde netto finansinntekter på 446 (230) mill. kroner per 3. kvartal. Den totale porteføljen hadde en finansavkastning på 3,6 (2,6) %. Økning i finansinntekter sammenlignet med fjoråret skyldes hovedsakelig høyere avkastning i rente- og aksjemarkedet. Per 3. kvartal var aksjeavkastningen 14,5 %, mot en avkastning på 5,9% i samme periode i fjor.

Morselskapet er godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30. september var 235 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 210 % ved årsskiftet. Selskapets mål for solvensmarginen er 160%.

ODIN FORVALTNING KONSERN

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Driftsinntekter	96	101	278	295	383
Lønnskostnader	-44	-39	-116	-114	-145
Avskrivninger	-4	-4	-12	-11	-15
Andre driftskostnader	-26	-24	-80	-79	-116
Sum driftskostnader	-74	-66	-208	-205	-276
Driftsresultat	22	35	70	90	107
Netto finansinntekter	1	1	2	1	2
Resultat før skatt	23	36	72	92	109
Skattekostnad	-6	-9	-18	-23	-28
Resultat etter skatt	17	27	54	69	81

ODIN Forvaltning konsern oppnådde et resultat før skatt på 72 (92) mill. kroner per 3. kvartal. Netto driftsinntekter utgjorde 278 (295) mill. Driftskostnadene utgjorde 208 (205) mill. kroner

Total forvaltningskapital i fondene var 58,6 mrd. kroner per 30. september, noe som var 8,9 mrd. kroner høyere enn ved årsskiftet og 3,5 mrd. kroner høyere enn for ett år siden.

Per. 3 kvartal 2019 ble det netto tegnet for 240 (-824) mill. kroner i aksjefond. Markedsandelen for aksjefond var 7,2 (6,0) %. I kombinasjonsfond ble det netto tegnet for 72 (501) mill. kroner. ODIN Forvaltning hadde en markedsandel for kombinasjonsfond på 9,5 (10,3) % ved utgangen av 3. kvartal 2019. I ODIN Forvaltnings rentefond ble det netto tegnet for 1.146 (1.088) mill. kroner

Seks av ODIN Forvaltnings ti aksjefond lå foran referanseindeksen per 30. september 2019. Alle ODIN Forvaltnings rentefond lå foran referanseindeksene. Fire av ODINs fem kombinasjonsfond var foran indeks.

SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og kredittsikring av kundefordringer.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Netto rente- og provisjonsinntekter	32	28	96	86	119
Driftskostnader	13	14	39	40	-55
Tap på utlån	0	1	0	1	-1
Resultat før skatt	19	14	58	45	64
Skattekostnad	5	4	14	11	-16
Resultat etter skatt	14	10	43	34	48

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 58 (45) mill. kroner per 3. kvartal. Selskapet kan vise til fortsatt volum- og

inntektsvekst. Utlånene har hatt en vekst på 382 mill. kroner eller 19 % det siste året. Netto renteinntekter økte med 21 % sammenlignet med fjoråret.

MODHI FINANCE KONSERN

Modhi Finance har sin virksomhet innen porteføljekjøp og porteføljeforvaltning og inndrivning. Konserntallene inkluderer Modhi Collect AS som er 100% eiet av Modhi Finance AS.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018*
	2019	2018*	2019	2018*	
Netto rente-og provisjonsinntekter	27	31	121	103	161
Driftskostnader	-23	-21	-70	-59	-79
Resultat før skatt	4	10	51	44	82
Skattekostnad	-1	-2	-13	-11	-21
Resultat etter skatt	3	7	38	33	61

*Modhi Collect AS er ikke inkludert i sammenligningstall for 2018.

Modhi Finance konsern oppnådde et resultat før skatt på 51 (44) mill. kroner i per. 3. kvartal. Selskapet viser en fortsatt god utvikling på inntektssiden, og opprettholder en høy innfordring. Økte driftskostnader skyldes i hovedsak oppstarts- og engangskostnader i Modhi Collect AS.

CONECTO AS

Conecto AS er leverandør av innfordringstjenester til et bredt spekter av bedrifter, organisasjoner, bank- og finansinstitusjoner. Conecto AS' forretningsfilosofi er å gjendrive mest mulig av kundenes fordringer samtidig som deres omdømme ivaretas på en god måte.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Driftsinntekter	37	49	119	151	193
Driftskostnader	-37	-44	-113	-134	-175
Driftsresultat	0	5	6	16	18
Netto finansinntekter	0	0	1	1	1
Resultat før skatt	1	5	7	17	19
Skattekostnad	0	-1	-1	-4	-4
Resultat etter skatt	1	4	5	13	15

Resultat før skatt per 3. kvartal ble 7 (17) mill. kroner. Driftsinntektene på 119 mill. kroner er 32 mill. kroner lavere enn fjoråret. Årsaken er flytting av innfordring for Modhi Finance AS til Modhi Collect AS og at selskapet fortsatt ikke har dekket inntektstapet med nye oppdrag.

LOfavør AS

LOfavør AS har som formål å drifte LO-forbundenes felles medlemsdatabase, drifte, administrere og utvikle fordelsprogrammet LOfavør, drifte og utvikle medlemskortleveransen, samt drifte og utvikle innkreving av forsikringspremie. LOfavør AS skal levere teknologi og kompetanse innenfor disse områdene overfor LO, 25 LO forbund og for 935.000 medlemmer. SpareBank 1 Gruppen AS eier 51 % av aksjene i selskapet. De øvrige 49 % eies av LO.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Driftsinntekter	15,7	15,7	49,4	46,9	64,2
Driftskostnader	-16,0	-15,5	-50,5	-45,5	-63,4
Driftsresultat	-0,3	0,2	-1,1	1,4	0,8
Netto finansinntekter	0,1	0,2	0,4	0,5	0,6
Resultat før skatt	-0,2	0,4	-0,7	1,8	1,4
Skattekostnad	0,0	-0,1	0,1	-0,4	-0,3
Resultat etter skatt	-0,1	0,3	-0,5	1,4	1,1

SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2018
	2019	2018	2019	2018	
Driftsinntekter	0,5	0,2	1,5	0,8	1,2
Driftskostnader	-5,9	-3,5	-16,8	-10,3	-15,8
Driftsresultat	-5,4	-3,3	-15,3	-9,5	-14,6
Netto finans	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Resultat før skatt	-5,3	-3,2	-15,1	-9,3	-15,3
Skattekostnad	1,2	0,7	3,3	2,1	3,2
Resultat etter skatt	-4,2	-2,5	-11,8	-7,2	-12,1

Resultat før skatt per 3. kvartal ble et underskudd på -15 (-9) mill. kroner. Per september har SpareBank 1 Spleis hatt 4.379 nye aktive spleiser mot 3.371 i 2018. Det ble hittil i år innsamlet 57 (36) mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS (MORSELSKAP)

Driftskostnadene i SpareBank 1 Gruppen AS var 62 mill. kroner i per 3. kvartal. Dette var 4 mill. kroner høyere enn i samme periode i fjor og skyldes i hovedsak at morselskapet fra 1. januar 2019 overtok ansvaret for en rekke tjenesteleveranser, med tilhørende årsverk, fra SpareBank 1 Forsikring AS.

Selskapet hadde finansinntekter på 2,9 mrd. kroner som hovedsakelig knytter seg til gevinst (1,7 mrd. kroner) ved salg av aksjer i Fremtind Forsikring AS til DNB ASA i 1. kvartal 2019, samt

utbytte fra døtre. Selskapet hadde netto finanskostnader på 54 mill. kroner, som er 10 mill kroner høyere enn i fjor og skyldes at morselskapet har hatt en vesentlig økning i nettogjeld sammenlignet med fjoråret.

UTSIKTENE FOR RESTEN AV ÅRET

Da SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA inngikk en avtale om å fusjonere skadeforsikringsvirksomhetene SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS ble det parallelt inngått en avtale mellom SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA om å overføre personrisikoprodukter fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS til Fremtind Forsikring AS. Personrisikoproduktene vil bli overført til et nyopprettet selskap Fremtind Livsforsikring AS, som er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS. Overføringen vil skje med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2020. Fremtind Forsikring har som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst og lønnsomhet. Dette skal oppnås gjennom å være ledende på forsikring i bankdistribusjon, samtidig som man ligger i front med digital innovasjon og løsninger med fokus på kundenes behov.

SpareBank 1 Forsikring AS er en av to tilbydere av hybridpensjon. Det er økende interesse for produktet, både fra dem som har privat ytelsespensjon og fra dem som har offentlig tjenstepensjon. SpareBank 1 Forsikring AS har hatt en ledende

posisjon i hybridpensjonsmarkedet de fem siste år. SpareBank 1 Forsikring AS ble nylig kåret av Aalunds som det beste selskapet på kundetilfredshet, og er det selskapet som har den høyeste veksten innskuddsbasert tjenstepensjon de fire siste år. Dette gjør selskapet til den tredje største leverandøren i Norge på disse produkter. Selskapet har gitt sine tjenstepensjonskunder god avkastning og har landets mest fornøyde tjenstepensjonskunder. SpareBank 1 Forsikring har lykket med sin satsing på store kunder. Bankene som salgskanal i tillegg til økt oppmerksomhet fra meglere, gjør at selskapet forventer fortsatt god vekst i pensjonsmarkedet fremover.

ODIN Forvaltning konsern jobber kontinuerlig med å redusere kostnadene. Dette er nødvendig i en situasjon med press på marginene. Reduserte forvaltningshonorarer og innføring av andelsklasser har medført lavere marginer, noe som krever høyere volumer fremover. Selskapets satsing på eget salg forventes å bidra til dette.

Regnskapet per 30. september 2019 er ikke revidert.

Oslo, 23. oktober 2019

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2019	30.09.2018	3. kv 2019	3. kv 2018	31.12.2018
Premieinntekter skadeforsikring	6 388	4 312	2 197	1 476	5 803
Premieinntekter livsforsikring	6 787	6 979	2 145	1 938	8 997
Netto premieinntekter forsikring	13 175	11 291	4 343	3 414	14 800
Renteinntekter	305	236	89	76	350
Rentekostnader	-175	-131	-67	-45	-181
Netto renteinntekter	130	106	22	31	169
Provisjonsinntekter	574	600	197	158	790
Provisjonskostnader	-1 235	-995	-420	-334	-1 325
Netto provisjonsinntekter	-661	-395	-223	-176	-535
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	3 988	1 354	393	868	-2 004
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	222	214	68	73	288
Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	98	85	26	27	110
Netto inntekter investeringseiendommer	1 644	333	76	54	582
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	0	10	-	-	11
Andre inntekter	497	217	171	68	297
Sum netto inntekter	19 093	13 215	4 875	4 360	13 718
Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	4 579	2 826	1 632	927	3 775
Endringer i andre tekniske avsetninger og sikkerhetsavsetninger mv. i skadeforsikring	-43	24	-51	-4	31
Forsikringsytelser og erstatninger i livsforsikring	2 582	2 254	803	714	3 056
Endringer i avsetninger i livsforsikring	7 766	5 182	1 313	1 661	3 002
Driftskostnader	2 080	1 560	745	549	2 208
Avskrivninger og nedskrivninger	229	115	78	39	246
Andre kostnader	190	9	70	3	14
Sum kostnader	17 382	11 970	4 590	3 888	12 333
Driftsresultat	1 711	1 245	284	472	1 386
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	10	-	3	-	-1
Resultat før skattekostnad	1 721	1 245	287	472	1 384
Skattekostnad	206	275	60	103	-95
Resultat etter skatt	1 515	970	228	369	1 480
Kontrollerende interesses andel	1 354	969	207	369	1 479
Ikke-kontrollerende interesses andel	161	1	21	0	0

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN (forts.)

Morselskapet

Mill.kroner	30.09.2019	30.09.2018	3. kv 2019	3. kv 2018	31.12.2018
Renteinntekter	45	16	16	6	24
Rentekostnader	-98	-59	-42	-22	-82
Netto renteinntekter	-53	-43	-26	-15	-58
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	1 166	2 103	-	-	2 104
Andre inntekter	1 733	-	0	-	-
Sum netto inntekter	2 847	2 061	-26	-15	2 046
Driftskostnader	62	58	21	19	88
Avskrivninger og nedskrivninger	0	-	0	-	87
Andre kostnader	1	1	0	1	1
Sum kostnader	63	59	21	20	176
Resultat før skattekostnad	2 794	2 002	-44	-35	1 869
Skattekostnad	11	177	-9	-9	170
Resultat etter skatt	2 783	1 824	-35	-27	1 699

UTVIDET RESULTATREGNSKAP

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2019	30.09.2018	3. kv 2019	3. kv 2018	31.12.2018
Resultat fra resultatregnskapet	1 515	970	228	369	1 480
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-	-	-	-	-22
Revaluering eiendom	51	44	17	14	63
Verdiregulering allokert til forsikringskunder	-33	-35	-11	-11	-41
Skatt	-4	-2	-1	-1	-0
Sum	13	7	4	2	0
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	-16	4	-	7	10
Skatt	-	-	-	-	-
Sum	-16	4	-	7	10
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	-2	10	4	9	10
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	1 513	980	232	378	1 490
Andel kontrollerende interesse	1 351	980	211	378	1 489
Andel ikke-kontrollerende interesse	161	1	21	0	0

Morselskapet

Mill. kroner	30.09.2019	30.09.2018	3. kv 2019	3. kv 2018	31.12.2018
Resultat fra resultatregnskapet	2 783	1 824	-35	-27	1 699
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-	-	-	-	-22
Skatt	-	-	-	-	5
Sum	-	-	-	-	-16
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	-16	4	-	7	10
Sum	-16	4	-	7	10
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	-16	4	-	7	-7
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	2 767	1 828	-35	-20	1 693

BALANSE SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet	
30.09.2019	31.12.2018	Mill. kroner	30.09.2019	31.12.2018
EIENDELER				
55	66	Eiendel ved utsatt skatt	-	-
-	-	- Goodwill	1 991	690
-	-	- Andre immaterielle eiendeler	833	228
7 232	6 904	Investering i datterselskaper	0	-
129	123	Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	135	129
53	-	- Eiendom, anlegg og utstyr	1 479	1 195
-	-	- Fordring på reassurandør	771	692
0	-0	- Andre eiendeler	22	65
-	-	- Investeringseiendommer	7 426	5 963
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	2 010	2 178
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	9 409	9 492
5	33	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	25	47
2 400	3 134	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	3 265	3 766
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	58 617	48 366
-	-	- Finansielle derivater	32	3
8	3	Finansielle eiendeler	271	81
29	-	- Bruksrett anleggsmiddel	88	-
-	-	- Fordring på forsikringstaker	3 569	2 331
949	31	Bankinnskudd og kontanter	1 632	374
10 861	10 293	SUM EIENDELER	91 574	75 601
EGENKAPITAL OG GJELD				
2 400	2 400	Innskutt egenkapital	2 400	2 400
1 901	2 536	Opptjent egenkapital	6 037	5 793
-	-	- Annen egenkapital - ikke resultatført	-	-
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser	2 340	13
4 301	4 936	Sum egenkapital	10 778	8 206
287	283	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	1 539	1 286
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	58 790	50 876
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	9 429	6 962
-	-	- Netto pensjonsforpliktelser	0	-0
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	1 437	1 027
-	-	- Betalbar skatt	437	378
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring	116	4
-	-	- Finansielle derivater	253	560
29	-	- Avsetning leieforpliktelse	89	-
44	103	Finansielle forpliktelser	2 593	1 842
17	8	Andre forpliktelser	291	269
6 183	4 963	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	5 822	4 192
10 861	10 293	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	91 574	75 601

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Konsernet

Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent Egenkapital	Ikke kontrollerende interesser	Sum Egenkapital
Egenkapital per 01.01.2018	1 956	444	5 852	12	8 265
Årets resultat	-	-	969	1	970
Årets utvidede resultat	-	-	10	0	11
Årets totalresultat	-	-	980	1	981
Utbetalt utbytte	-	-	(1 469)	-	(1 469)
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	(1 469)	-	(1 469)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	(24)	-	(24)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	(24)	-	(24)
Egenkapital per 30.09.2018	1 956	444	5 338	13	7 752
Egenkapital per 01.01.2019	1 956	444	5 793	13	8 206
Fusjon Skade 01.01.19	-	-	1 755	945	2 700
Minoritetens andel av SB1Skade EK 01.01.19	-	-	(1 419)	1 419	-
Salg av virksomhet	-	-	2 025	-	2 025
Omarbeidet egenkapital per 01.01.19	1 956	444	8 153	2 377	12 931
Årets resultat	-	-	1 354	161	1 515
Årets utvidede resultat	-	-	(2)	-	(2)
Årets totalresultat	-	-	1 351	161	1 513
Utbetalt utbytte	-	-	(3 402)	(198)	(3 600)
Mottat konsernbidrag	-	-	-	-	-
Transaksjoner med ikke kontrollerende interesser	-	-	-	-	-
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	(3 402)	(198)	(3 600)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	0	-	0
Korrigering tidligere år	-	-	(66)	-	(66)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	(66)	-	(66)
Egenkapital per 30.09.2019	1 956	444	6 037	2 340	10 778

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Morselskapet

Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2018	1 956	444	2 329	4 729
Årsresultat	-	-	1 824	1 824
Årets utvidede resultat	-	-	4	4
Årets totalresultat	-	-	1 828	1 828
Utbetalt utbytte	-	-	-1 469	-1 469
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 469	-1 469
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-13	-13
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-13	-13
Egenkapital per 30.09.2018	1 956	444	2 674	5 074
Egenkapital per 01.01.2019	1 956	444	2 536	4 936
Årsresultat	-	-	2 783	2 783
Årets utvidede resultat	-	-	-16	-16
Årets totalresultat	-	-	2 767	2 767
Utbetalt utbytte	-	-	-3 402	-3 402
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-3 402	-3 402
Egenkapital per 30.09.2019	1 956	444	1 901	4 301

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet				Konsernet		
30.09.2019	30.09.2018 ¹	2018 ¹	Mill. kroner	30.09.2019	30.09.2018 ¹	2018 ¹
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter						
2 783	1 824	1 699	Resultat etter skattekostnad	1 515	970	1 480
-1 166	-2 103	-2 103	Utbytte og konsernbidrag	-	-10	-10
-10	-	2	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-10	-	1
0	-	87	Avskrivninger og nedskrivninger	233	115	246
-	-	-	Tap på utlån/garantier	-	-	-
-	-	-	Verdiregulering investeringseiendom	-1 161	-167	-423
-	-	-	Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	-3 513	-438	2 422
-1 713	-	-	Gevinst(-)/tap ved avgang investering datterselskap	-	-	-
-	-	-	Gevinst(-)/tap ved avgang investering i eiendom, anlegg og utstyr	-59	5	-0
-	-	-	Gevinst(-)/tap ved avgang investering i investeringseiendommer	-	-	24
31	1	-	Gevinst(-)/tap ved avgang investering i aksjer tilgjengelig for salg	31	1	-
53	43	58	Netto renteinntekter/rentekostnader	-130	-106	-169
-95	-54	-79	Betalte rentekostnader	-172	-126	-178
45	16	24	Mottatte renteinntekter	301	239	358
-	-188	-106	Periodens betalte skatter	-1	-188	-115
-	-	-	Økning fordring på reassurandør	-	82	94
-	-	-	Reduksjon fordring på reassurandør	-79	-	-
-	-394	-1 030	Økning av utlån til kunder	-79	-629	-2 440
-	-	-	Reduksjon av utlån til kunder	580	400	1 302
-	-	-	Endring i forsikringstekniske avsetninger	10 390	5 468	3 021
-	544	694	Økning innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	12	19	15
-	-	-	Reduksjon innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-8	-16	-43
734	187	109	Endring i andre tidsavgrensningsposter	2 345	606	304
-	-	-	Økning av verdipapirer til virkelig verdi	-	-	-4 679
1 220	-	-	Reduksjon av verdipapirer til virkelig verdi	-7 074	-4 239	-
-	-	-	Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	-637	-1 000	-1 088
-66	-	-	Vederlag av avhending verdipapirer som holdes til forfall	893	541	571
1 815	-121	-646	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	3 379	1 532	693
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter						
-2	-	-29	Tilgang av verdipapirer tilgjengelig for salg	-9	-7	-35
2 025	-	-	Vederlag for andel av datterselskap til ikke kontrollerende interesser	2 025	-	-
-665	-212	-212	Utbetaling av konsernbidrag	-	-	-
1 176	2 103	2 103	Mottatt utbytte og konsernbidrag	10	10	10
-125	-48	-48	Tilgang investering i datterselskap	-	-	-
-	-	-	Tilgang goodwill	-1 301	-	-1
-	-	-	Tilgang investeringseiendom	-302	-272	-402
-	-	-	Tilgang av immaterielle eiendeler	-767	-57	-67
-53	-	-	Tilgang av egne eiendom anlegg og utstyr	-170	-26	-34
-	-	-	Vederlag av egne eiendom anlegg og utstyr	117	1	1
2 356	1 844	1 816	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-396	-351	-527
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter						
-	-	-	Innbetalinger av ansvarlig lånekapital	250	-	-
-3 402	-1 469	-1 469	Utbetaling av utbytte	-3 600	-1 469	-1 469
-	-	-	Innbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 625	452	971
-	-	-	Utbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	-	-	-
-3 253	-1 469	-1 469	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 725	-1 017	-498
918	254	-300	Netto kontantstrøm for perioden	1 258	165	-332
31	330	330	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 01.01.	374	706	706
949	584	31	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per utgangen av perioden	1 632	871	374

SOLVENS II SPAREBANK 1 GRUPPEN

Solvens II trådte i kraft 1. januar 2016. I SpareBank 1 Gruppen konsern er selskapene SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS er direkte underlagt Solvens II forskriften. SpareBank 1 Gruppen rapporterer etter Solvens II konsolidert for konsernet. Solvenskapitalkravet beregnes ved bruk av standardmetoden i henhold til Solvens II forskriften. ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Factoring AS og Modhi Finance AS tas med i konsernets solvenskapital med ansvarlig kapital og kapitalkrav. Øvrige datterselskaper tas inn etter egenkapitalmetoden.

I henhold til Solvens II forskriften deles solvenskapitalen inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 består av innskutt og opptjent egenkapital, avstemmingsreserve og årsresultat. Solvenskapitalen er justert for fremtidig utbetaling av utbytte. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån, naturskadefondet, og risikoutjevningfond. SpareBank 1 Gruppen har ikke kapital i gruppe 3.

Solvenskapital per 30.09.19	SpareBank 1 Gruppen konsolidert				
	Total	Tier 1 ubegrenset	Tier 1 Begrenset	Tier 2	Tier 3
MNOK					
Innskutt egenkapital	2 400	2 400			
Avstemmingsreserve	10 863	10 863			
Ansvarlig lån	1 289			1 289	
Risikoutjevningfond	111			111	
Avsetning naturskadefondet	1 006			1 006	
Solvenskapital	15 919	13 264		2 655	

Solvenskapitalkrav og solvensmargin

Solvenskapitalkravet er beregnet konsolidert for selskapene underlagt Solvens II. Estimerte markedsverdier stresses ved forhåndsdefinerte stress etter standardmetoden. Solvenskapitalkravet gis ved summen av endringer i solvenskapital, som følge av stressene, fratrukket korrelasjonseffekter. For SpareBank 1 Gruppen konsern er særskilt markedsrisiko og livsforsikringsrisiko de største risikoeksponeringene. Konsernet har videre vesentlig eksponering mot helse- og skadeforsikringsrisiko.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	MNOK		
	30.9.19	30.6.19	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	4 327	4 316	11
Skadeforsikringsrisiko	2 166	2 115	51
Helseforsikringsrisiko	2 807	2 743	64
Livsforsikringsrisiko	4 975	4 801	174
Motpartsrisiko	368	368	1
Kapitalkrav før diverifisering totalrisiko	14 643	14 342	300
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-5 277	-5 167	-111
Kapitalkrav før operasjonell risiko	9 365	9 176	190
Operasjonell risiko	464	462	2
Regulatoriske kapitalkrav for andre finansforetak	758	842	-84
Justering kundemidler gruppenivå	121	144	-23
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-2 487	-2 445	-42
Kapitalkrav	8 220	8 178	42
Solvenskapital	15 919	15 569	350
Solvensmargin	192,6 %	190,4 %	2,2 %
Minstekapitalkrav	2 583	2 440	144

NOTE 1- REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene for 3. kvartal 2019 for konsernet inkluderer SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper og tilknyttede selskaper. Regnskapet per 3. kvartal 2019 er satt opp i overensstemmelse med IAS 34 «Delårsrapportering». Regnskapene for 3. kvartal 2019 inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap. Konsernet har ikke foretatt vesentlige endringer i anvendte regnskapsprinsipper og beregningsmetoder i 2019 utover det som fremkommer av avsnittet under. En beskrivelse av regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som er benyttet ved avleggelse av regnskapet fremkommer i årsrapporten for 2018. Års- og delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS godkjent av EU.

IFRS 16 «Leieavtaler» krever at leietaker balansefører eiendeler og forpliktelser knyttet til leieavtaler, med unntak for leie av eiendeler av lav verdi og for kortsiktige leieavtaler (leieperiode på tolv måneder eller mindre). Leietaker må balanseføre en forpliktelse til å betale leie og en eiendel som representerer retten til å benytte den underliggende eiendelen i løpet av leieperioden for samtlige leieavtaler som ikke omfattes av unntaksbestemmelsene. Konsernet anvender IFRS 16 for regnskap for 3. kvartal 2019. Implementeringseffekten for konsernet er uvesentlig, men for morselskapet medfører innføringen av IFRS 16 at selskapet har balanseført en leierett og en betalingsforpliktelse på MNOK 29,3.

NOTE 2- ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld er drøftet i note 3 i årsrapporten for 2018 og note 7 i denne kvartalsrapporten.

NOTE 3- NÆRSTÅENDE PARTER

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår. For tjenester kjøpt direkte fra konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS kjøper fra datterselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Utvikling DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

NOTE 4- SEGMENTINFORMASJON

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
Sum inntekter ¹	12 209	8 474	6 216	4 088	281	297	369	341	2 898	2 109	(2 879)	(2 093)	19 093	13 215
Segmentresultat	1 103	464	532	682	72	92	116	105	2 768	1 994	(2 879)	(2 093)	1 711	1 245
Resultat etter skatt	984	349	462	557	54	69	87	79	2 770	1 819	(2 842)	(1 903)	1 515	970
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(161)	(1)	(161)	(1)
Eiendeler pr. segment	67 121	59 743	19 323	13 051	381	382	3 538	3 050	10 954	10 120	(9 742)	(9 610)	91 574	76 735
Sum forpliktelser	61 925	55 823	12 672	8 880	126	129	2 580	2 152	6 588	4 978	(3 094)	(2 978)	80 796	68 984

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018
Sum inntekter ¹	2 604	2 742	2 076	1 406	97	102	107	109	(9)	1	-	-	4 875	4 360
Segmentresultat	222	150	69	297	23	36	23	28	(52)	(38)	-	-	284	472
Resultat etter skatt	172	113	60	239	17	27	17	21	(39)	(29)	-	(3)	228	369
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(302)	(1)	(21)	(0)
Eiendeler pr. segment	1 915	1 765	(9)	196	29	22	(485)	(182)	(324)	428	1 089	(167)	2 214	2 061
Sum forpliktelser	1 739	1 649	(70)	(44)	11	(5)	(352)	(203)	(285)	450	939	(164)	1 982	1 683

¹ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert.

SpareBank 1 Gruppen konsern har ingen sekundærsegmentrapportering.

NOTE 5- PENSJONSORDNING

De ansatte i SpareBank 1 Gruppen konsern har enten hybridpensjon eller innskuddspensjon. Det foreligger kun noen få usikrede lederpensjoner.

NOTE 6- FINANSIELLE DERIVATER

GENERELL BESKRIVELSE

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp

Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsernet 3. kvartal 2019

Mill. kroner	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Aksjeinstrumenter			
Aksje Swap	-	15	15
Aksje swap	-	15	15
VALUTAINSTRUMENTER			
Valutainstrumenter	-	14	220
Valutaterminer	-	14	220
RENTEINSTRUMENTER			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	-	1	4
Andre rentekontrakter	-	3	14
Sum renteinstrumenter	-	4	18
Sum finansielle derivater	-	32	253

KONSERNET 2019

Oppstilling vedrørende motregningsrett 3. kvartal 2019

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Beløpet som ikke		Beløp etter mulige nettooppgjør
			Nettobeløp i balansen	er nettopresentert i balansen	
Aksjeinstrumenter	15	0	15	0	15
Valutainstrumenter	14	0	14	0	14
Renteinstrumenter	4	0	4	0	4
Sum	32	-	32	-	32

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Akseinstrumenter	15	0	15	0	15
Valutainstrumenter	220	0	220	0	15
Renteinstrumenter	18	0	18	0	220
Sum	253	-	253	-	253

KONSERNET 2018**Sum finansielle derivater****Finansielle eiendeler**

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	-	-	-	-	-
Renteinstrumenter	3	-	3	-	3
Sum	3	-	3	-	3

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	539	-	539	-	539
Sum	560	-	560	-	560

NOTE 7- VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 3. kvartal 2019	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
Mill. kroner	Kvoterte priser i aktive markeder			
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	24	-	25
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	43 278	15 143	196	58 617
<i>Herav aksjer og andeler</i>	24 541	-	196	24 737
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	18 736	13 643	-	32 379
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	1 500	-	1 500
Finansielle derivater	-	32	-	32
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	15	-	15
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	14	-	14
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	4	-	4
Sum eiendeler	43 278	15 200	196	58 674
Finansielle derivater	-	253	-	253
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	15	-	15
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	220	-	220
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	18	-	18
Sum forpliktelser	-	253	-	253

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	1	-	-
Tilgang/kjøp	-	-	-
Utgående balanse	1	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	3 691	1 051	-753
Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	3 691	1 051	-753
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	159	536	360
Sum total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet	159	536	360

Konsernet 2018	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Mill. kroner				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	46	1	47
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	36 589	11 777	-	48 366
<i>Herav aksjer og andeler</i>	20 085	-	-	20 085
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	16 504	10 211	-	26 714
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	1 567	-	1 567
Finansielle derivater	-	3	-	3
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	3	-	3
Sum eiendeler	36 589	11 827	1	48 416
Finansielle derivater	-	560	-	560
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	18	-	18
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	539	-	539
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	3	-	3
Sum forpliktelser	-	560	-	560

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	79	-	-
Reklassifisering	-78	-	-
Utgående balanse	1	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	-1 285	189	-909
Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført	-1 285	189	-909
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	-124	-236	-556
Sum total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet	-124	-236	-556

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Børsnoterte aksjer hvor det er daglig omsetning og andeler i aksje- og pengemarkedsfond
- Statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer og fremtidige renteaftaler hvor virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 3

- I kategorien inngår andeler i eiendomsfondet DNB Scandinavian Property Fund DA.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 8- VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet	3. kvartal 2019	2018
AKSJER OG ANDELER	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Mill. kroner		
Norske aksjer	425	-
Norske aksjefond	3 515	-
Utenlandske aksjer	10	-
Utenlandske aksjefond	20 788	-
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	24 738	-
OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER	3. kvartal 2019	2018
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Norske		
Sum norske obligasjoner og sertifikater	25 946	21 486
Utenlandske		
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater	6 433	5 229
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	32 379	26 714
ANDRE VERDIPAPIRER	3. kvartal 2019	2018
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Andre finansielle eiendeler	1 500	1 567
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	1 500	1 567
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	58 617	28 281

NOTE 9- FUSJONSEFFEKTER

Det vises til note 42 i Årsrapporten 2018 til SpareBank 1 Gruppen når det gjelder fusjonseffekter. Den foreløpige oppkjøpsanalysen kan endres inntil 1 år etter fusjonen.

NOTE 10- NØKKELTALL

	3. kv 2019	2. kv 2019	1. kv 2019	4. kv 2018	3. kv 2018	Året 2018
Konsern						
Resultat etter skatt (MNOK)	228	1 048	240	510	369	1 479
Egenkapitalavkastning hiå. (%)	21,3 %	27,5 %	9,7 %	18,1 %	16,1 %	18,1 %
SpareBank 1 Forsikring						
Risikoresultat (MNOK)	146	118	32	-141	168	224
Administrasjonsresultat (MNOK)	20	35	23	-105	15	-75
Renteresultat (MNOK)	3	859	20	581	-72	751
Resultat etter skatt (MNOK)	176	730	91	325	118	687
Fremtind Forsikring*)						
Resultat fra forsikringsvirksomheten (MNOK)	-8	168	-69	136	217	593
Netto finansinntekter (MNOK)	78	150	217	-103	83	127
Resultat etter skatt (MNOK)	60	269	133	-63	239	494
Skadeprosent f.e.r (%) i kvartalet	74,3 %	64,2 %	76,7 %	63,6 %	62,8 %	65,0 %
Kostnadsprosent f.e.r (%) i kvartalet	30,0 %	29,6 %	26,8 %	26,8 %	22,9 %	24,3 %
Combined ratio f.e.r (%) i kvartalet	104,3 %	93,8 %	103,5 %	90,4 %	85,7 %	89,3 %
Bestandspremie (MNOK)	8 700	8 517	8 307	5 862	5 789	5 862
ODIN Forvaltning						
Forvaltningshonorar (MNOK)	96	94	88	88	101	383
Resultat etter skatt (MNOK)	17	21	16	12	27	81
Forvaltningskapital per kvartal (MNOK)	58 642	57 818	54 449	49 775	55 171	49 775
Markedsandel aksjefond hiå. (%)	7,2 %	7,3 %	6,9 %	6,9 %	6,0 %	6,9 %
Markedsandel kombinasjonsfond hiå. (%)	9,5 %	9,6 %	9,9 %	9,8 %	10,3 %	9,8 %
Fordringsadministrasjon						
Resultat etter skatt (MNOK)	35	37	32	45	30	124

*)Tall for 2018 er SpareBank 1 Skadeforsikring AS.

SpareBank

